

Rezolucja Zgromadzenia Parlamentarnego Euronest w sprawie rozwiązywania problemu pracy nieformalnej i nierejestrowanej oraz wzmocnienia zabezpieczenia społecznego pracowników w Unii Europejskiej i państwach Partnerstwa Wschodniego

(2018/C 343/04)

ZGROMADZENIE PARLAMENTARNE EURONEST,

- uwzględniając układy o stowarzyszeniu między Unią Europejską a, odpowiednio, Mołdawią, Gruzją i Ukrainą oraz kompleksową i wzmocnioną umowę o partnerstwie z Armenią, a w szczególności rozdziały tych umów dotyczące handlu i zrównoważonego rozwoju oraz zatrudnienia, polityki społecznej i równości szans,
 - uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej (TUE), w szczególności jego preambułę oraz art. 3 i 6,
 - uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), w szczególności jego art. 6, 9, 145, 151, 152, 153, 154, 156, 159 i 168,
 - uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej,
 - uwzględniając europejską konwencję praw człowieka,
 - uwzględniając Europejską kartę społeczną z dnia 3 maja 1996 r., w szczególności jej część I oraz część II art. 3,
 - uwzględniając Europejski kodeks zabezpieczenia społecznego z 1964 r. oraz jego zmienioną wersję z 1990 r.,
 - uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 883/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego ⁽¹⁾ oraz Europejską konwencję o zabezpieczeniu społecznym (Seria Traktatów Rady Europy – nr 078),
 - uwzględniając proklamację Europejskiego filaru praw socjalnych w listopadzie 2017 r. oraz rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 19 stycznia 2017 r. w sprawie europejskiego filaru praw socjalnych ⁽²⁾,
 - uwzględniając konwencje lub zalecenia 81, 102, 129, 155, 187, 197, 202 i 204 Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) oraz jej program godnej pracy,
 - uwzględniając wspólną deklarację przyjętą podczas szczytu Partnerstwa Wschodniego w dniu 24 listopada 2017 r. w Brukseli oraz przyjęte i załączone do niej 20 celów na 2020 r. oraz zmiany struktury,
- A. mając na uwadze, że zgodnie z art. 3 TUE Unia Europejska zmierza do działania na rzecz trwałego rozwoju Europy, w tym pełnego zatrudnienia i postępu społecznego oraz wysokiego poziomu ochrony i poprawy jakości środowiska; mając na uwadze, że UE proklamowała Europejski filar praw socjalnych w odpowiedzi na rosnące wyzwania w dziedzinie zabezpieczenia społecznego i ochrony obywateli UE; mając na uwadze istnienie dorobku prawnego UE w dziedzinie społecznej, który opiera się na różnych instrumentach prawnych przyjętych na szczeblu krajowym, unijnym i międzynarodowym, w szczególności na konwencjach MOP i Rady Europy, które zazwyczaj obejmują prawa zasadniczo związane z umowami o pracę, warunkami pracy i dostępem do systemu opieki społecznej;
- B. mając na uwadze, że Karta praw podstawowych Unii Europejskiej określa prawa, które są szczególnie ważne dla pracowników przemieszczających się w ramach UE lub przyjeżdżających do UE, w szczególności godność człowieka (art. 1), zakaz niewolnictwa i pracy przymusowej (art. 5), wolność wyboru zawodu i prawo do podejmowania pracy (art. 15), niedyskryminacja (art. 21), prawo do informacji i konsultacji (art. 27), prawo do rokowań i działań zbiorowych (art. 28), prawo dostępu do pośrednictwa pracy (art. 29), ochrona w przypadku nieuzasadnionego zwolnienia z pracy (art. 30), należyte i sprawiedliwe warunki pracy (art. 31), zakaz pracy dzieci i ochrona młodocianych w pracy (art. 32), zabezpieczenie społeczne i pomoc społeczna (art. 34), prawo do ochrony zdrowia (art. 35) oraz prawo do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu (art. 47);
- C. mając na uwadze, że nie istnieje wiążący mechanizm współpracy transgranicznej między odpowiednimi organami państw członkowskich UE, który pozwalałby na rozwiązywanie kwestii związanych z pracą nierejestrowaną; mając na uwadze utworzenie w maju 2016 r. europejskiej platformy na rzecz usprawnienia współpracy w zakresie przeciwdziałania pracy nierejestrowanej (platforma UDW), która to platforma ma na celu wymianę najlepszych praktyk i informacji w tej kwestii oraz wspieranie współpracy między państwami członkowskimi;

⁽¹⁾ Dz.U. L 166 z 30.4.2004, s. 1.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0010.

- D. mając na uwadze, że Komisja zaproponowała nową dyrektywę w sprawie przejrzystych i przewidywalnych warunków pracy;
- E. mając na uwadze, że Komisja przedstawiła wniosek dotyczący zalecenia Rady w sprawie dostępu pracowników oraz osób samozatrudnionych do ochrony socjalnej;
- F. mając na uwadze, że Komisja zaproponowała utworzenie Europejskiego Urzędu ds. Pracy, by zapewnić przestrzeganie unijnych przepisów w zakresie mobilności pracowników; mając na uwadze, że Komisja zapowiedziała plan wprowadzenia europejskiego numeru zabezpieczenia społecznego;
- G. mając na uwadze, że europejska polityka sąsiedztwa, w szczególności pogłębione i kompleksowe strefy wolnego handlu (DCFTA) z Gruzją, Republiką Mołdawii i Ukrainą oraz uzgodnienia w sprawie ruchu bezwizowego mają daleko idące konsekwencje dla rynku pracy oraz warunków społecznych pracowników zarówno w państwach członkowskich UE, jak i państwach Partnerstwa Wschodniego; mając na uwadze, że transgraniczna działalność gospodarcza wymaga współpracy między krajowymi organami monitorującymi i realizującymi politykę zatrudnienia, aby zapewnić wdrożenie istniejących przepisów;
- H. mając na uwadze, że bezrobocie, korupcja i złe rządy oraz konflikty siłowe w sąsiedztwie UE zmuszają ludzi do porzucania swoich domostw i szukania pracy tam, gdzie mogą ją znaleźć, w tym za granicą; mając na uwadze, że w przypadku uchodźców i imigrantów prawdopodobieństwo pracy nierejestrowanej bez ochrony socjalnej jest większe i że są oni często zatrudniani do pracy nie wymagającej kwalifikacji; mając na uwadze, że uchodźcy i imigranci, w szczególności kobiety, stanowią najbardziej wrażliwe grupy na rynku pracy i w społeczeństwie w ogóle;
- I. mając na uwadze, że globalny kryzys finansowo-gospodarczy oraz procesy transformacji w państwach członkowskich UE i państwach Partnerstwa Wschodniego mają dalekosiężne konsekwencje, począwszy od bezrobocia młodzieży i bezrobocia długotrwałego do rosnących nierówności i ubóstwa; mając na uwadze, że zmiany te, które często są skutkiem ubocznym polityki wyrzeczeń, spowodowały szereg zmian w systemach zabezpieczenia społecznego zarówno w państwach członkowskich UE, jak i w państwach sąsiadujących, gdzie standardy obniżyły się, w tym także w dziedzinie opieki zdrowotnej i emerytur; mając na uwadze, że reformy kodeksu pracy doprowadziły do deregulacji i liberalizacji, lecz nie zmieniły gospodarki nieformalnej;
- J. mając na uwadze, że praca nierejestrowana często ma wymiar transgraniczny; mając na uwadze, że charakter pracy nierejestrowanej może się różnić w zależności od państwa oraz od sytuacji gospodarczej, administracyjnej i społecznej; mając na uwadze, że różne są również krajowe przepisy prawne dotyczące pracy nierejestrowanej oraz definicje stosowane na szczeblu krajowym; mając na uwadze, że środki służące przeciwdziałaniu pracy nierejestrowanej powinny uwzględniać te różnice;
- K. mając na uwadze, że możliwość znalezienia pracy nierejestrowanej jest głównym czynnikiem przyciągającym nielegalną imigrację; mając na uwadze, że mieszkańcom bez legalnego statusu lub o statusie nieuregulowanym, którzy najczęściej nie są objęci systemem zabezpieczenia społecznego, praca nierejestrowana jest często proponowana na warunkach, które są nie do zaakceptowania pod względem socjalnym, oraz z naruszeniem przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz krajowych układów zbiorowych;
- L. mając na uwadze, że rynki pracy i społeczeństwa zarówno w państwach UE jak i państwach Partnerstwa Wschodniego ewoluują, a duże wyzwania i możliwości stwarza na rynkach pracy rewolucja cyfrowa, zmieniające się systemy pracy i zmiany demograficzne;
- M. mając na uwadze, że chociaż poważne formy wyzysku pracowników są penalizowane na mocy prawa UE i jej państw członkowskich, występują przypadki, w których tolerowany jest wyzysk w sektorze pracy w gospodarstwie domowym, na przykład w zakresie sprzątnięcia czy opieki nad dziećmi lub osobami starszymi;

Uwagi ogólne

1. podkreśla, że walka z pracą nierejestrowaną i środki mające gwarantować zabezpieczenie społeczne stanowią poważne wspólne wyzwanie dla państw członkowskich UE i państw Partnerstwa Wschodniego, a zatem powinny stać się przedmiotem wspólnych starań i współpracy;
2. dostrzega, że praca nierejestrowana jest wyzwaniem złożonym i trudnym, zwłaszcza w przypadku państw znajdujących się w trudnej sytuacji społeczno-gospodarczej charakteryzującej się wysokim bezrobociem, dużą skalą ubóstwa i wykluczenia społecznego, złymi warunkami prowadzenia działalności gospodarczej oraz brakiem przestrzeni fiskalnej; podkreśla jednak, że praca nierejestrowana ma poważne konsekwencje dla społeczeństw jako całości, obejmujące utratę dochodów krajowych organów podatkowych, zagrożenie finansowania i dystrybucji świadczeń socjalnych, niepewne warunki pracy i zagrożenia systemowe związane z naruszeniem podstawowych praw pracowniczych, brakiem zbiorowej reprezentacji i nieuczciwą konkurencją między przedsiębiorstwami; podkreśla zatem, że aby ułatwić przejście z gospodarki nieformalnej do formalnej potrzebne są spójne i zintegrowane strategie krajowe oraz współpraca międzynarodowa;

3. wyraża zatem ubolewanie, że złożone kwestie związane z pracą nierejestrowaną, przechodzeniem z nieformalnej do formalnej strefy gospodarki i zatrudnienia oraz z zabezpieczeniem społecznym pracowników nie stały się do tej pory jednym z centralnych elementów polityki Partnerstwa Wschodniego;
4. wskazuje na fakt, że administracja publiczna i system sądowy, które wzbudzają zaufanie obywateli, zniechęcają do pracy nierejestrowanej; podkreśla zatem, że dla przechodzenia z gospodarki nieformalnej do formalnej kluczowe znaczenie mają praworządność, dobre rządy i zwalczanie korupcji;
5. wyraża zaniepokojenie poziomem bezrobocia młodzieży i liczbą młodych ludzi niekształących się, niepracujących ani nieszkolących się (NEET) w UE i państwach Partnerstwa Wschodniego, a także poziomem uczestnictwa młodzieży w szarej strefie; podkreśla, że to młodzi ludzie przenoszą w przyszłość dziedzictwo kulturowe, gospodarcze i społeczne, a zatem pierwszeństwo należy obecnie przyznać tworzeniu miejsc pracy dla młodych ludzi oraz środkom, które pozwoliłyby przenieść ich ze strefy pracy nierejestrowanej do rejestrowanej; zaznacza, że najbliższe wieloletnie ramy finansowe UE (WRF) oraz następcą Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa (ENI) powinny zapewnić zwiększone wsparcie przeznaczone na zatrudnienie młodzieży w obrębie gospodarki formalnej, z wykorzystaniem dobrych praktyk z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych;
6. zachęca do utworzenia systemu, który pozwoli na uznawanie w UE kwalifikacji uzyskanych w państwach Partnerstwa Wschodniego;
7. przypomina znaczenie polityki zerowej tolerancji dla pracy nierejestrowanej przy udzielaniu zamówień publicznych oraz pożyczek przez międzynarodowe instytucje finansowe (Bank Światowy, Międzynarodowa Korporacja Finansowa, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju oraz Europejski Bank Inwestycyjny), w tym w łańcuchach podwykonawców i dostawców;

Środki krótkoterminowe

8. wzywa państwa członkowskie UE i państwa Partnerstwa Wschodniego, by zwiększyły publiczną świadomość potrzeby pilnych działań oraz zwiększyły starania w zwalczaniu pracy nierejestrowanej, w tym za pośrednictwem publicznych kampanii uświadamiających wraz z partnerami społecznymi; wzywa Komisję, by wspierała państwa członkowskie UE oraz państwa Partnerstwa Wschodniego, by zapewnić skuteczne dostarczanie informacji na temat konsekwencji pracy nierejestrowanej dla pracowników, przedsiębiorstw i społeczeństwa, oraz o prawach pracowniczych wywodzących się z międzynarodowych norm pracy zapisanych w konwencjach MOP, w tym o procedurach składania skarg i odwołań; podkreśla potrzebę zwiększania wśród ogółu obywateli świadomości, że osoby podejmujące pracę nierejestrowaną mogą być poważnie wyzyskiwane, oraz potrzebę promowania braku tolerancji dla wyzyskiwania takich pracowników, w tym w gospodarstwach domowych;
9. zachęca te państwa UE i Partnerstwa Wschodniego, które jeszcze tego nie uczyniły, by ratyfikowały i w praktyce promowały odnośne konwencje MOP, w tym konwencje nr: 94 (klauzule dotyczące pracy (umowy publiczne), 102 (minimalne normy zabezpieczenia społecznego), 144 (konsultacje trójstronne), 155 (bezpieczeństwo i zdrowie pracowników), w tym protokół z 2002 r., konwencję 167 (bezpieczeństwo i zdrowie w budownictwie), 177 (praca nakładczą), 184 (bezpieczeństwo i zdrowie w rolnictwie), 187 (struktury promujące bezpieczeństwo i higienę pracy), 189 (pracownicy domowi), 202 (podstawy zabezpieczenia socjalnego), 204 (przechodzenie z gospodarki nieformalnej do gospodarki formalnej), i 205 (zatrudnienie i godna praca na rzecz pokoju i zdolności odbudowy);
10. jest zdania, że w umowach dwustronnych pomiędzy UE a państwami Partnerstwa Wschodniego należy znacznie większy nacisk położyć na wdrażanie przepisów związanych z rozdziałami dotyczącymi handlu i zrównoważonego rozwoju oraz zatrudnienia, polityki społecznej i równych szans; wzywa Komisję, by dokładnie informowała o wdrażaniu odnośnych przepisów układów o stowarzyszeniu lub pogłębionych i kompleksowych umów o wolnym handlu (DCFTA) z Mołdawią, Gruzją i Ukrainą w kontekście rocznych sprawozdań z realizacji, a także o postępie w wdrażaniu odnośnych przepisów kompleksowej i wzmocnionej umowy o partnerstwie między UE a Armenią po jej ratyfikacji;
11. wzywa do utworzenia instytucjonalnego mechanizmu współpracy, by zwalczać pracę nierejestrowaną w ramach wielostronnej struktury Partnerstwa Wschodniego; zaleca utworzenie wielostronnej (pod)platformy w ramach DG ds. Zatrudnienia, która mogłaby zapewniać organom Partnerstwa Wschodniego, w tym platformie 2, informacje o tych aspektach współpracy gospodarczej, które wiążą się z kwestiami społecznymi i z zatrudnieniem;
12. jest zdania, że na wzór platformy UDW można byłoby utworzyć mechanizm oparty na wymianie najlepszych praktyk i lepszym gromadzeniu danych; zaznacza, że mechanizm taki powinien oferować ramy umożliwiające ocenę czynników, charakterystycznych cech, przyczyn i okoliczności pracy nieformalnej i nierejestrowanej oraz złych warunków pracy w kontekście krajowym i transgranicznym, a także wymianę najlepszych praktyk w zakresie zwiększania zabezpieczenia społecznego pracowników i promowania godnej pracy i ochrony socjalnej dla wszystkich;

13. wzywa państwa członkowskie i państwa Partnerstwa Wschodniego do zawierania dwustronnych umów w dziedzinie wymiany danych i współpracy administracyjnej w zakresie pracy nierejestrowanej w wymiarze transgranicznym; podkreśla potrzebę utworzenia praktycznych narzędzi zwalczania zorganizowanych form i sieci transgranicznej pracy nierejestrowanej;
14. z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie Europejskiego filaru praw socjalnych; wzywa państwa członkowskie UE i państwa Partnerstwa Wschodniego do przeprowadzenia na następnym posiedzeniu wysokiego szczebla dyskusji na temat sposobu dostosowania polityki Partnerstwa Wschodniego do Europejskiego filaru praw socjalnych oraz sposobu utworzenia wspólnych ram pozwalających na analizowanie stanu realizacji podstawowych praw socjalnych, z wykorzystaniem jako punktu odniesienia 20 zasad Europejskiego filaru praw socjalnych i tablicy wyników zawierającej wskaźniki społeczne, w perspektywie długoterminowej dążąc do tego, by państwa Partnerstwa Wschodniego przestrzegały tych zasad;
15. jest zdania, że utworzona platforma UDW może przyczynić się do zwiększenia współpracy z udziałem ekspertów z UE i państw Partnerstwa Wschodniego; wzywa UE, by zastanowiła się nad mechanizmami, które mogłyby umożliwić państwu spoza UE uczestnictwo w działaniach platformy UDW i czerpanie z nich korzyści;
16. wzywa do otwarcia dla państw Partnerstwa Wschodniego programów dotyczących zatrudnienia i wspierania godnej pracy;
17. podkreśla, że inspekcje pracy odgrywają istotną rolę w zakresie ochrony praw pracowniczych dzięki zapewnianiu bezpieczeństwa i higieny pracy, zwalczaniu niebezpiecznych środowisk pracy, zapobieganiu naruszeniom ochrony pracowników oraz wspieraniu sprawiedliwego i społecznie odpowiedzialnego wzrostu gospodarczego, ponieważ przyczyniają się do tego, że wynagrodzenie jest faktycznie wypłacane, a składki na ubezpieczenie społeczne są odprowadzane, przez co zwiększają się dochody z podatków i napływ środków do systemów ubezpieczenia społecznego, a przy tym zapewniają pracownikom dostęp do ubezpieczeń zdrowotnych, od wypadków w miejscu pracy i do ubezpieczeń emerytalnych; głęboko ubolewa nad faktem, że inspektoraty pracy zostały osłabione lub nawet zniesione w wyniku polityki wyrzeczeń i procesów transformacji; wzywa w szczególności państwa Partnerstwa Wschodniego, by odwróciły tę zmianę i zapewniły krajowym inspektoratom pracy odpowiednie finansowanie, personel i szkolenia; wzywa Komisję, by wspierała szkolenia transgraniczne i inne formy współpracy między krajowymi inspektoratami pracy;
18. odnotowuje ważną rolę, jaką w zwalczaniu pracy nierejestrowanej w wielu państwach UE odgrywają partnerzy społeczni; podkreśla potrzebę pogłębienia dialogu społecznego i konsultacji z partnerami społecznymi w państwach Partnerstwa Wschodniego, aby włączyć ich w poprawę warunków pracy, norm pracy i ochrony socjalnej;
19. zaleca organom krajowym w państwach członkowskich UE, by zachęcały do powstawania krajowych sojuszy przeciwko pracy nierejestrowanej w wybranych obszarach, takich jak budownictwo, transport, turystyka, rolnictwo itp.;
20. podkreśla ważną rolę związków zawodowych w zwalczaniu pracy nierejestrowanej i ochronie wykonujących ją pracowników, gdyż związki zawodowe zazwyczaj pierwsze dowiadują się o sytuacjach problematycznych, o charakterze nieuczciwym lub nielegalnym i o nadużyciach; z niepokojem odnotowuje trudności, z jakimi borykają się związki zawodowe w państwach Partnerstwa Wschodniego, poczynawszy od ograniczeń wolności zgromadzania się i zrzeszania się aż po bariery w prowadzeniu dialogu społecznego; wzywa państwa członkowskie UE i państwa Partnerstwa Wschodniego do zapewnienia warunków niezbędnych do działania związków zawodowych oraz wzywa Komisję do dalszego ich wspierania;
21. zachęca członków środowiska biznesowego w UE i państwach Partnerstwa Wschodniego do przejęcia cięższej na nich społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw i zwalczania pracy nierejestrowanej, w tym w łańcuchach dostaw; przypomina, że praca nierejestrowana powoduje nieuczciwą konkurencję na rynku;
22. z zadowoleniem przyjmuje utworzenie w ramach Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Partnerstwa Wschodniego grupy roboczej nr 5 poświęconej politykom społecznym i politykom rynku pracy oraz dialogowi społecznemu; proponuje, by grupa ta uczestniczyła w trwającej dyskusji na temat zwalczania pracy nierejestrowanej w formie własnego wkładu na temat roli społeczeństwa obywatelskiego;
23. wzywa UE do przeznaczenia części pomocy dostarczanej partnerom wschodnim, która zostanie przekazana za pośrednictwem instrumentów finansowych na mocy wieloletnich ram finansowych na okres po 2020 r., na tę złożoną grupę zagadnień, w tym na wsparcie instytucjonalnego rozwoju systemów inspekcji pracy, oraz na wzmocnienie dialogu społecznego i zdolności partnerów społecznych, w tym na szczeblu sektorowym, a także wzmocnienie dialogu obywatelskiego oraz pracy organizacji społeczeństwa obywatelskiego w ogóle;

Działania długoterminowe

24. podkreśla, że przechodzenie z gospodarki nieformalnej do formalnej powinno być częścią szerszej strategii długoterminowej ukierunkowanej na zorganizowane tworzenie większej liczby miejsc pracy, poprawę jakości pracy i dostępu do wsparcia w zatrudnieniu, zwalczanie segmentacji siły roboczej, zwalczanie korupcji, zabezpieczenie odprowadzania podatków i składek ubezpieczeniowych, utworzenie systemu lub rozszerzenie zakresu powszechnego ubezpieczenia społecznego oraz zapewnienie uniwersalnych podstaw zabezpieczenia socjalnego zgodnie z zaleceniem MOP nr 202;
 25. podkreśla, że doświadczenie pokazuje, iż pomyślny wkład w zmianę pracy nierejestrowanej w pracę rejestrowaną wnosi zarówno umożliwienie organom egzekwowania zgodności z istniejącymi przepisami, jak i tworzenie zachęt, takich jak ulgi od podatku dochodowego oraz programy dotacji ukierunkowane na legalizację miejsc pracy; wzywa państwa członkowskie UE i państwa Partnerstwa Wschodniego do opracowania długoterminowego programu działań zawierającego sprawdzalne poziomy odniesienia;
 26. zachęca państwa Partnerstwa Wschodniego do rozwijania krajowych zdolności w zakresie zapobiegania i zwalczania pracy nierejestrowanej z szerokim udziałem zainteresowanych stron, w tym partnerów społecznych i organizacji pozarządowych;
 27. podkreśla, że atrakcyjność pracy nierejestrowanej można skutecznie zmniejszyć dzięki stworzeniu przejrzystych systemów podatkowych i publicznych systemów ochrony socjalnej, które będą łatwo dostępne i atrakcyjne; wzywa państwa członkowskie UE i państwa Partnerstwa Wschodniego do opracowania krajowych strategii zmierzających do utworzenia kompleksowych systemów zabezpieczenia społecznego zgodnie z zaleceniem MOP nr 202 w sprawie podstaw zabezpieczenia socjalnego oraz z konwencją nr 102, aby objąć nimi pracowników gospodarki nieformalnej, którzy nie są nim obecnie objęci, i odpowiednio podejść do kwestii pracy nierejestrowanej;
 28. zachęca państwa członkowskie UE i państwa Partnerstwa Wschodniego do zawierania umów dwustronnych, w szczególności w przypadku krajów, które doświadczają przepływów imigracyjnych i emigracyjnych, prowadzących ostatecznie do pracy nierejestrowanej;
 29. wzywa państwa członkowskie UE i państwa Partnerstwa Wschodniego do opracowania wspólnych ram koordynacji zabezpieczenia społecznego, aby zapewnić pracownikom mobilnym prawa do świadczeń w ramach zabezpieczenia społecznego;
 30. zobowiązuje swoich współprzewodniczących do przekazania niniejszej rezolucji przewodniczącemu Parlamentu Europejskiego, Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych, a także rządowi i parlamentom państw członkowskich i państw Partnerstwa Wschodniego.
-